

ERK YMM SİRKÜLER

Sirküler Tarih: 25.3.2023
Sirküler No : 2023.17

Konu: Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun uygulamasına yönelik hazırlanan 1 Seri No.lu Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliği; 25/3/2023 tarih ve 32143 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Özet: 7440 Sayılı Kanun 1 Seri No.lu Genel Tebliği'nde özetle aşağıdaki konulara ilişkin uygulama usul ve esasları açıklanmaktadır.

1. Vergi Borçlarının Yapılandırılmasına İlişkin Olarak Yapılan Düzenlemeler

- Kesinleşmiş Borçların Yapılandırılması
- Kesinleşmemiş veya Dava Aşamasında Bulunan Borçlara İlişkin Düzenlemeler
- İnceleme, Tarhiyat ve Uzlaşma Safhasında Bulunan İşlemler

2. Matrah ve Vergi Artırımı

- Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisinde Matrah Artırımı
- Gelir Vergisi Stopajında Artırım
- KDV'de Vergi Artırımı
- Vergi İncelemesi Devam Edenlerde Matrah Artırımı Uygulaması

3. İşletme Kayıtlarının Düzeltilmesi

- İşletmede Mevcut Olduğu Halde Kayıtlarda Yer

ERK Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik Hizmetleri Ltd. Şti.

Adres: Küçükbakkalköy Mah.
Vedat Günyol Cad. Defne Sok.
No:1 Flora Residence K:7 D.98
(714-713) Ataşehir/İSTANBUL

Tel : 0.216.340 00 86

Fax : 0.216.340 00 87

E-posta : info@erkymm.com

www.erkymm.com

Bu sirkülerde yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Ayrıntılı açıklamalar için bu sirkülerde yer alan ilgili mevzuata veya görüş için ERK YMM'ye başvurulmasında yarar bulunmaktadır.

<p>Almayan Emtia, Makine, Teçhizat ve Demirbaşlar</p> <ul style="list-style-type: none">• Kayıtlarda Yer Aldığı Halde İşletmede Bulunmayan Emtia, Makine, Teçhizat ve Demirbaşlar• Kayıtlarda Yer Aldığı Halde İşletmede Bulunmayan Kasa Mevcudu ve Ortaklardan Alacaklar <p>4. Yapılandırma Başvurusu ve Ödeme</p>	
---	--

1. Vergi Borçlarının Yapılandırılmasına İlişkin Olarak Yapılan Düzenlemeler

1.1. Kesinleşmiş Borçların Yapılandırılması

Kesinleşmiş borçlarda yapılandırma, **31.12.2022 tarihinden (bu tarih dahil)** önceki dönemlere, beyana dayanan vergilerde ise bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergiler ve vergi cezaları ile bunlara bağlı gecikme faizleri, gecikme zamları gibi fer'i alacakları kapsamaktadır. Ancak, gelir veya kurumlar vergisine mahsuben 2022 yılında ödenmesi gereken geçici vergi yapılandırma kapsamı dışında bırakılmıştır.

Kanunun yayımı tarihi itibarıyla vadesi geldiği halde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan; vergiler ve vergi cezaları, idari para cezaları, 6183 sayılı Kanuna göre takip edilen alacaklar, gümrük vergileri ve idari para cezaları ile bu alacaklara ilişkin her türlü faiz, zam, gecikme zammı, gecikme faizi, gecikme cezası gibi fer'i alacakların yapılandırılmasına imkan sağlanmaktadır.

Kanun kapsamında, ihtirazi kayıtla verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden alacakların da kesinleşmiş alacak olarak yapılandırılacağı düzenlenmiştir.

Dönem itibarıyla kapsama giren borçlar için yapılandırma başvurusu yapılabilmesi için bunların Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dahil) **kesinleşmiş olması ve vadesi geldiği halde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunması gerekmektedir.**

Kesinleşmiş borçlar ile ilgili yapılandırma düzenlemesi şu şekilde uygulanacaktır:

- Borç asıllarının tamamı (yüzde 100'ü) tahsil edilecektir.
- Gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları silinecek ve bunların yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ödenecektir.
- Asla bağlı olarak kesilen vergi cezaları (vergi ziyai cezası) ve bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamı silinecek ve silinen gecikme zamlarının yerine Yİ-ÜFE ile hesaplanan tutar ödenecektir.
- Asla bağlı olmayan vergi cezaları (usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları) ile iştirak nedeniyle kesilmiş vergi cezalarının ise yarısı (yüzde 50'si) silinecek, kalan yüzde 50'sinin ödenmesi gerekecektir.
- Eşyanın gümrüklenmiş değerine bağlı olarak kesilmiş idari para cezalarının %30'u ve varsa gümrük vergileri aslının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaların kalan %70'i ile alacak asıllarına bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Bu Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olup bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla yargı kararı ile kesinleştiği halde mükellefe ödemeye yönelik tebligatın yapılmadığı alacaklar için mükelleflerce bu

Kanunda öngörülen süre ve şekilde başvuruda bulunulması koşuluyla bu alacaklar da kesinleşmiş alacaklara ilişkin yukardaki şartlar dahilinde yapılandırılabilir.

Düzenleme kapsamında kullanılacak **Yİ-ÜFE aylık değişim oranlarının**, Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği;

- 31.12.2004 tarihine kadar toptan eşya fiyatları endeksi (TEFE) aylık değişim oranlarını,
- 01.01.2005'ten itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranlarını,
- 01.01.2014'ten itibaren yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranlarını,
- 01.11.2016'dan itibaren **aylık yüzde 0,75 oranını**

ifade edeceği belirtilmiştir.

Bu madde hükmünden yararlanmak isteyen borçluların maddede belirtilen şartların yanı sıra dava açmaması, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmaması şarttır.

1.2. Kesinleşmemiş veya Dava Aşamasında Bulunan Borçlara İlişkin Düzenlemeler

İlk derece yargı mercileri nezdinde **dava açılmış ya da dava açma süresi henüz geçmemiş** olan ikmalen, resen veya idarece yapılmış vergi tarhiyatları ile gümrük vergilerine ilişkin tahakkuklarda yapılandırmadan faydalanılması halinde;

- Vergilerin/gümrük vergilerinin yüzde 50'si silinecektir.
- Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamı silinecek ve bunların yerine Yİ-ÜFE ile hesaplanacak tutar ödenecektir.
- Asla bağlı vergi cezaları/idari para cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamı silinecektir.
- Asla bağlı olmayan cezaların yüzde 25'i ödenecek, yüzde 75'i ise silinecektir.

Kanunun yayımı tarihi itibarıyla; uzlaşma için başvuruda bulunulmuş, uzlaşma günü verilmemiş veya uzlaşma günü gelmemiş ya da uzlaşma sağlanamamış, ancak dava açma süresi geçmemiş alacaklar da bu kapsamda yapılandırılabilir. Burada kastedilen "Uzlaşma" tarhiyat sonrası uzlaşma safhasıdır. Tarhiyat öncesi uzlaşma aşamasındakiler inceleme safhası kapsamında yapılandırılacaktır.

Kanunun yayımı tarihi itibarıyla **istinaf veya temyiz süreleri geçmemiş ya da istinaf/itiraz veya temyiz yoluna başvurulmuş ya da karar düzeltme talep süresi geçmemiş veya karar düzeltme yoluna başvurulmuş işlemlerde, Kanunun yayımı tarihinden önce verilmiş en son kararın;**

- Terkin karar olması halinde, ilk tarhiyata/tahakkuka esas alınan vergilerin/gümrük vergilerinin **yüzde 10'u ile**
- Tasdik veya tadilen tasdik kararı olması halinde, tasdik edilen vergilerin/gümrük vergilerinin **tamamı**, terkin edilen vergilerin/gümrük vergilerinin yüzde 10'u ödenecektir.
- Asla bağlı cezalar ile faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamı silinecek olup, silinen faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının yerine Yİ-ÜFE ile hesaplanacak tutarın ödenmesi gerekecektir.
- Asla bağlı olmayan cezaların ise terkin kararı varsa yüzde 10'u; tasdik kararı varsa yüzde 50'si ödenecek, kalanı silinecektir.

Ancak Danıştay veya bölge idare mahkemesince verilen en son kararın **bozma kararı olması** halinde vergilerin/gümrük vergilerinin yüzde 50'si ile faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının yerine Yİ/ÜFE oranları ile hesaplanacak tutarın ödenmesi durumunda;

- Vergilerin/gümrük vergilerinin yüzde 50'si,

- Vergi aslına bağı vergi cezası/idari para cezası ve gecikme zamlarının tamamı,
- Asla bağı olmaksızın kesilen vergi cezaları (usulsüzlük, özel usulsüzlük) %75'i

silinecektir.

Bu bölüm kapsamında ödenecek alacakların tespitinde esas alınacak olan en son karar, tarhiyata/tahakkuka/idari yaptırım kararına/ecrimisile ilişkin ihbarname/düzeltilme ihbarnamesine yönelik verilen ve bu Kanunun yayımı tarihinden (bu tarih dahil) önce taraflardan birine tebliğ edilmiş olan karardır.

Söz konusu hükümlerden yararlanılması için madde kapsamına giren alacaklara karşı dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi ve kanun yollarına başvurulmaması şarttır.

1.3. İnceleme, Tarhiyat ve Uzlaşma Safhasında Bulunan İşlemler

Kapsama giren dönemlere ilişkin olarak, Kanunun yayımı tarihinden önce başlanıldığı halde, tamamlanamamış olan vergi incelemeleri ile takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine Kanunun matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla devam edilecektir. Ancak artırımda bulunan mükellefler hakkında başlanılan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin Kanunun yayımını izleyen yedi iş günü içinde sonuçlandırılmaması halinde bu işlemlere devam edilmez.

Bu işlemlerin tamamlanmasından sonra mükellefe 30 gün içinde Kanundan yararlanma imkanı tanınacaktır. Eğer yararlanmak istenirse;

- Tarh edilen vergilerin yüzde 50'si silinecektir.
- Gecikme faizinin tamamı silinecek, bunların yerine Yİ-ÜFE ile hesaplanacak tutar ödenecektir.
- Vergi aslına bağı vergi cezalarının tamamı silinecektir.
- Asla bağı olmayan cezaların yüzde 25'i ödenecek, yüzde 75'i silinecektir.

İncelemeye başlama tarihi Vergi Usul Kanunu'nun 140. maddesine göre belirlenmektedir. 7338 sayılı Kanun'la söz konusu maddede yapılan değişiklikle 01.07.2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere incelemeye başlama tutanağı düzenlenmesine ilişkin zorunluluk kaldırılmıştır. Bu tarihten itibaren incelemeye başlama tutanağı yerine incelemeye başlanıldığı hususunu içeren bir yazı ile mükellefe incelemeye başlandığı ve vergi incelemesinin konusu bildirilmektedir. Dolayısıyla 01.07.2022 tarihinden önce başlanan incelemelerde başlama tarihi olarak "incelemeye başlama tutanağı"nın tarihi, 01.07.2022 tarihinden sonra başlanan incelemelerde "incelemeye başlama bildirimini"nin tarihi esas alınacaktır.

12.03.2023 tarihi itibarıyla, Vergi Usul Kanunu'nun tarhiyat öncesi uzlaşma hükümlerine göre uzlaşma talebinde bulunulmuş, ancak uzlaşma günü gelmemiş ya da uzlaşma sağlanamamış olmakla birlikte vergi ve ceza ihbarnameleri mükellefe tebliğ edilmemiş alacakların da yukarıdaki şartlar dahilinde yapılandırılması mümkündür.

İnceleme ve tarhiyat safhasında bulunan işlemlerle ilgili olarak yukarıdaki hükümlerden yararlanılabilmesi için madde kapsamında ödeme başvurusunda bulunulan alacağa ilişkin dava açılmaması şarttır. Ayrıca bu mükellefler Vergi Usul Kanunu'nun uzlaşma, tarhiyat öncesi uzlaşma ve vergi cezalarında indirim hükümlerinden yararlanamazlar.

2. Matrah ve Vergi Artırımı

7440 sayılı Kanunun matrah ve vergi artırım hükümleri; Gelir vergisi, kurumlar vergisi ve katma değer vergisi ile aşağıda belirtilenlerle sınırlı olmak üzere gelir/kurumlar vergisi stopajları itibarıyla düzenlenmiştir.

7440 sayılı Kanunda daha önceki matrah artırımını düzenlemelerinden farklı olarak, kar dağıtımına ilişkin gelir ve kurumlar vergisi stopajı da artırım kapsamına alınmıştır. Aynı zamanda, Kanun Teklifinin Meclise sevk edilmesi aşamasında yer almayan, henüz beyannamesi verilmemiş 2022 hesap dönemi de Meclis Genel Kurulu görüşmeleri sırasında matrah artırımını kapsamına alınmıştır.

Söz konusu Kanununun 5. maddesinde belirtilen şartlar dahilinde matrahlarını/vergilerini artıran mükellefler hakkında, artırımında buldukları vergiler açısından ilgili dönemlerde vergi incelemesi ve tarhiyat yapılamayacaktır.

Bu kapsamda, 7440 sayılı Kanun ile düzenlenen matrah artırımlarının şartlarına vergi türleri itibarıyla aşağıda yer verilmektedir.

2.1. Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisinde Matrah Artırımı

Gelir veya Kurumlar Vergisi yönüyle matrah artırımından yararlanmak isteyen mükellefler 31.05.2023 tarihine kadar ilgili yıl matrahlarını aşağıdaki tabloda yer alan oranlarda **artırmak ve artırılan tutarlar üzerinden yüzde 20 oranında** hesaplanacak vergiyi ödemek zorunda olacaklardır.

Dönem	Artırım Oranı (%)	Kurumlar Vergisi Asgari Artırım Tutarı (TL)	İşletme Usulünde Defter Tutan Gelir Vergisi Mükellefleri Asgari Artırım Tutarı (TL)	Bilanço Usulünde Defter Tutanlar ile Serbest Meslek Erbabı Gelir Vergisi Mükellefleri Asgari Artırım Tutarı (TL)
2018	35	200.000	63.800	94.000
2019	30	215.000	66.400	99.600
2020	25	230.000	70.500	105.800
2021	20	260.000	75.000	112.400
2022	25	500.000	105.000	200.000

Geliri sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançtan oluşan mükellefler için vergilendirmeye esas alınacak asgari matrah, bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş tutarların ilgili yıllar itibarıyla 1/10'undan, geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından oluşanlar için 2/5'inden, geliri bunlar dışında kalan diğer gelir vergisi mükellefleri için ise işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş tutardan az olamaz.

İlgili yıllara ilişkin olarak verilen beyannamede matrah beyan edilmemişse; zarar, istisna, indirim vs. nedenlerle matrah oluşmamış veya hiç beyanname verilmemiş ise artırılan matrahlar tabloda yer verilen Asgari Artırım Tutarlarından düşük olamayacaktır.

Uyumlu mükelleflere vergi oranı 5 puan indirimli olarak uygulanacaktır. Buna göre, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, artırımında bulunmak istedikleri yıla ait yıllık beyannamelerini kanuni sürelerinde vermiş, bu vergi türlerinden tahakkuk eden vergilerini süresinde ödemiş ve bu vergi türleri için bu Kanun kapsamında yapılandırılmadan yararlanmamış olmaları şartıyla, vergi **yüzde 15 oranında** hesaplanacaktır.

İstisna ve indirimler nedeniyle gelecek yıllarda matrahtan indirim konusu yapılabilecek tutarlar ile geçmiş yıl zararları bu Kanun hükümlerine göre artırılan matrahlardan indirilemez.

Öte yandan, matrah veya vergi artırımını sonucunda tahakkuk eden vergilerin tamamını, **ilk taksit ödeme süresi içerisinde peşin olarak ödeyenlere yüzde 10 oranında ilave indirim yapılması öngörülmektedir.**

Artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan vergiden stopaj yoluyla ödenmiş olan vergiler mahsup edilebilir. Matrah artırımında bulunan mükelleflerin, yıllık gelir ve kurumlar vergisine mahsuben daha önce ödemiş oldukları vergilerin iadesi ile ilgili taleplerine ilişkin inceleme ve tarhiyat hakkı saklıdır.

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah artırımında buldukları yıllara ait **zararların %50'si** 2022 ve izleyen yılların, **2022 zararlarının %100'ü** ise 2023 ve izleyen yılların karlarından mahsup edilmez. Matrah artırımından önce 2022 yılı kurumlar vergisi beyannamesini vermiş ve matrah artırımında buldukları yıllara ait zararların tamamını indirim konusu yapmış olanlar, bu beyannamelerini, matrah artırımı yapılması için öngörülen başvuru süresi içinde düzeltmeleri halinde vergi cezası kesilmez, gecikme faizi hesaplanmaz.

2.2.2022 Yılına Yönelik Matrah Artırımında Dikkat Edilecek Hususlar

7440 sayılı Kanun kapsamında 2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunulabilmesi için;

- 2022 yılına ilişkin gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmiş olması **ve**
- 2022 yılına ilişkin beyannamede beyan edilen vergiye esas matrahların, 2021 takvim yılında beyan edilen matrahın %122,93 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar ile 2022 takvim yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 oranında artırılması suretiyle bulunan tutardan **yüksek olanından az olmaması**

şarttır.

2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunmak isteyen mükellefler tarafından 01.01.2023 tarihinden sonra matrah azaltıcı nitelikte düzeltme beyannamesi verilmesi durumunda, bu bent hükmüne istinaden yapılacak kıyaslamada düzeltme öncesi beyan edilen matrahlar esas alınır.

2022 takvim yılına ilişkin olarak; üçüncü geçici vergilendirme dönemi gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmemiş olması halinde;

- İkinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinde beyan edilen matrahın %100,
- Sadece birinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinin verilmiş olması halinde bu beyannamede beyan edilen matrahın %300

oranında artırılması suretiyle bulunan tutar bu bent kapsamında yapılacak kıyaslamada dikkate alınır.

Bununla birlikte 2021 takvim yılı ve 2022 yılının üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinde zarar beyan edilmiş olması veya indirim ve istisnalar nedeniyle matrah oluşmaması ya da hiç beyanname verilmemiş (ilgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya gelir elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar dahil) olması durumunda, 2022 yılı gelir ve kurumlar vergisi beyannameleri için verilmiş olma şartı aranmaz. 2022 yılı gelir ve kurumlar vergisi matrah artırımına esas tutarların belirlenmesinde, asgari tutarlardan az olmamak üzere bu bent hükmüne göre belirlenen tutarların %25'i dikkate alınır.

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah artırımında buldukları **2022 yılına ait zararlarının tamamı** 2023 yılından itibaren izleyen yıl karlarından mahsup edilmeyecektir. 2022 yılına yönelik matrah artırımında bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu yıla ilişkin yıllık beyannamelerinde hesaplanan vergilerinden **mahsup edilemeyen geçici vergiler iade edilmeyecektir.**

2.3. Gelir Vergisi Stopajında Artırım

Önceki af kanunlarında olduğu gibi; serbest meslek kazançları, kira gelirleri, yıllara yaygın inşaat ve onarım işleri, çiftçilere yapılan ödemeler ile esnaf muafılığı kapsamında elde edilen gelirler üzerinden yapılan stopajlar için vergi artırımını yapılabilmekle birlikte 7440 sayılı Kanun ile kar dağıtımına bağlı olarak yapılan stopajlar, vergi artırımını kapsamına dahil edilmiştir.

Hizmet erbabına ödenen ücretlerden, serbest meslek, kira ve kar payı ödemelerinden vergi kesintisi yapanlar, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri (ihtirazi kayıtla verilenler dahil) muhtasar beyannamelerinde yer alan ücret/serbest meslek/kira/kar payı ödemelerine ilişkin **gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden 2018 yılı için yüzde 6, 2019 yılı için yüzde 5, 2020 yılı için yüzde 4, 2021 yılı için yüzde 3, 2022 yılı için yüzde 2 oranında** hesaplanacak gelir vergisini, 31.05.2023 tarihine

kadar (bu tarih dahil) artırımları ve bu Kanuna uygun şekilde ödemeleri halinde, artırımda buldukları stopaj yönünden vergi incelemesi ve tarhiyattan muaf olacaklardır. **Yıllara yaygın inşaat ve onarım işlerine** ait ödemelere ilişkin olarak yapılacak artırımlarda oran **yüzde 1** olarak dikkate alınacaktır.

Verilmesi gereken muhtasar beyannamelerden, en az bir döneme ilişkin beyanname verilmiş olması halinde, beyan edilmiş ücret ödemelerine ilişkin gayrisafi tutar ortalaması alınmak suretiyle bir yıla iblağ edilerek, artırıma esas olmak üzere yıllık ücretler üzerinden gelir (stopaj) vergisi matrahı bulunur ve bu tutar üzerinden belirtilen oranlarda gelir vergisi hesaplanır.

Gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisinde artırımda bulunulması durumunda ayrıca gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulmuş olması şartı aranmaz. Ancak Gelir Vergisi Kanunu'nun 94. maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15. ve 30. maddeleri kapsamında dağıtılan kar paylarına istinaden matrah artırımında bulunulması durumunda, kurumlar vergisi yönünden de matrah artırımında bulunulması şarttır.

2.4. KDV'de Vergi Artırımı

KDV mükellefleri, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri beyannamelerindeki (ihtirazi kayıtlarla verilenler dahil) **hesaplanan KDV'nin yıllık toplamı üzerinden 2018 yılı için yüzde 3, 2019 yılı için yüzde 3, 2020 yılı için yüzde 2,5, 2021 yılı için yüzde 2 ve 2022 yılı için yüzde 2 oranından az olmamak üzere belirlenecek KDV'yi, vergi artırımı olarak 31.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) beyan ederlerse, kendileri hakkında artırımda buldukları dönemlere ilişkin KDV incelemesi ve tarhiyatı yapılmayacaktır.** Tecil-terkin uygulamasından faydalanan mükellefler için artırıma esas tutarın belirlenmesinde, tecil edilen vergiler hesaplanan vergiden düşülecektir.

Verilmesi gereken katma değer vergisi beyannamelerinden, en az üç döneme ait beyannamenin verilmiş olması halinde, bu yıla ait dönemlerden verilmiş olan beyannamelerdeki hesaplanan katma değer vergisi tutarlarının ortalaması bir yıla iblağ edilerek, artırıma esas olmak üzere yıllık hesaplanan katma değer vergisi tutarı bulunur ve bu tutar üzerinden yukarıda belirtilen oranlara göre artırım tutarı hesaplanacaktır.

Hiç beyanname verilmemiş ya da bir veya iki döneme ilişkin beyanname verilmiş olması halinde, **ilgili yıl için gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulmuş olması şartıyla artırılan matrah üzerinden %18 oranında** katma değer vergisi artırımında bulunmak suretiyle kanun hükmünden yararlanılabilecektir. Bu durumda olan adi ortaklık, kollektif ve adi komandit ortaklıklarda ortakların tamamının gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunmaları şarttır.

İlgili takvim yılı içindeki işlemlerin tamamının istisnalar kapsamındaki teslim ve hizmetlerden oluşması, tecil-terkin uygulaması kapsamındaki teslimlerden oluşması veya diğer nedenlerle takvim yılının **bütün dönemlerinde hesaplanan katma değer vergisi bulunmaması halinde**, ilgili yıl için gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulmuş olması şartıyla artırılan matrah üzerinden %18 oranında katma değer vergisi artırımında bulunmak suretiyle kanun hükmünden faydalanabilecektir.

Katma değer vergisi mükelleflerinin, artırıma esas alınan ilgili yılın vergilendirme dönemlerinin tamamı için artırımda bulunmaları zorunludur.

Artırım talebinde bulunulan yılları izleyen dönemlerde yapılacak vergi incelemelerine ilişkin olarak artırım talebinde bulunulan dönemler için, sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden ve artırım talebinde bulunulan dönemler için ihraç kaydıyla teslimlerden veya iade hakkı doğuran işlemlerden doğan terkin ve iade işlemleri ile vergi sorumlusu kapsamına alınan işlemler veya müteselsil sorumluluk kapsamındaki işlemlerle ilgili inceleme ve/veya tarhiyat hakkı saklıdır. Sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden yapılan incelemelerde artırım talebinde bulunulan dönemler için tarhiyat önerilemez.

Matrah artımı kapsamında ödenen katma değer vergisi, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak nazara alınmayacak, ödenmesi gereken katma değer vergilerinden indirilmeyecek veya herhangi bir şekilde iade konusu yapılmayacaktır.

2.5. Vergi İncelemesi Devam Edenlerde Matrah Artırımı Uygulaması

Matrah veya vergi artırımında bulunulması, Kanunun yayımı tarihinden önce başlanmış vergi incelemeleri ile takdir işlemlerine engel olmamakla birlikte, inceleme ve takdir işlemlerinin Kanunun yayımını izleyen **yedi iş günü içinde** sonuçlandırılması gerekecektir. Ancak artırımda bulunan mükellefler hakkında başlanılan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin Kanunun yayımını izleyen yedi iş günü içinde sonuçlandırılmaması halinde bu işlemlere devam edilmez. Bu süre içerisinde sonuçlandırılan vergi incelemeleri ile ilgili tarhiyat öncesi uzlaşma talepleri dikkate alınmaz.

İnceleme ve takdir sonucu matrah veya vergi farkı tespit edilmesi halinde, inceleme raporlarıyla, takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihten önce artırımda bulunmuş olması ve süresinde ödenmiş olması şartıyla inceleme veya takdir sonucu bulunan fark ilgili maddenin birinci ikinci ve üçüncü fıkralarıyla birlikte değerlendirilir. Buna göre, mükelleflerce matrah artırımı ya da vergi artırımı nedeniyle hesaplanıp ödenen tutar, inceleme raporuna ya da takdir komisyonu kararına istinaden tarh edilecek tutardan düşük ise aradaki fark mükelleften tahsil edilecektir. İnceleme veya takdir işlemlerinin sonuçlandırılmasından maksat inceleme raporları veya takdir komisyonları kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirilmesidir.

3. İşletme Kayıtlarının Düzeltilmesi

İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar ile kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan mallara, kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan kasa mevcudu ve ortaklardan alacaklara ilişkin düzeltmeler yapılabilecektir.

3.1. İşletmede Mevcut Olduğu Halde Kayıtlarda Yer Almayan Emtia, Makine, Teçhizat ve Demirbaşlar

Mükellefler, işletmelerinde mevcut olduğu halde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedel ile 31.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) bir envanter listesi ile vergi dairelerine bildirmek suretiyle defterlerine kaydedebileceklerdir. Bildirime dahil edilen kıymetler için amortisman ayrılmayacaktır.

Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler aktiflerine kaydettikleri emtia için ayrı, makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere özel karşılık hesabı açarlar. Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi halinde sermayenin unsuru sayılır ve vergilendirilmez. Makine, teçhizat ve demirbaşlar envantere kaydedilir ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman addolunur. İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ise söz konusu emtiayı defterlerinin gider kısmına satın alınan mal olarak kaydederler.

İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almadığı beyan edilen; makine, teçhizat, demirbaş ve emtiaların rayiç bedeli üzerinden **tabi olduğu oranların yarısı** esas alınarak katma değer vergisi hesaplanır ve ayrı bir beyanname ile sorumlu sıfatıyla beyan edilerek, beyanname verme süresi içinde ödenir. Makine, teçhizat ve demirbaşlar üzerinden ödenen bu vergi, hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez. Emtia üzerinden ödenen vergi genel esaslara göre indirilir, ancak iadeye konu edilmez.

Beyan edilen mallar özel tüketim vergisi konusuna giriyorsa, beyan eden ve alış belgelerini ibraz edemeyen mükelleflerin, bu malların beyan tarihindeki miktarı ve emsal bedeli üzerinden geçerli olan özel tüketim vergisini, beyanname verme süresi içinde ayrı bir beyanname ile beyan ederek aynı süre içinde ödemeleri gerekmektedir.

3.2. Kayıtlarda Yer Aldığı Halde İşletmede Bulunmayan Emtia, Makine, Teçhizat ve Demirbaşlar

Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kollektif ve adi komandit şirketler dahil), kayıtlarında yer aldığı halde işletmelerinde mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlarını, 31.05.2023 tarihine kadar, emtialar bakımından aynı nev'iden emtialara ilişkin cari yıl kayıtlarına göre tespit edilen gayrisafi kar oranını, makine, teçhizat ve demirbaşlar bakımından kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedellerini dikkate alarak **fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle** kayıt ve beyanlarına intikal ettirebilirler.

Gayrisafi kar oranının cari yıl kayıtlarına göre tespit edilemediği hallerde, mükellefin bağlı olduğu meslek odalarının belirleyeceği oranlar esas alınır.

Bu hükme göre ödenmesi gereken katma değer vergisi, ilk taksit beyanname verme süresinde, diğerleri takip eden birinci ve ikinci ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenir.

3.3. Kayıtlarda Yer Aldığı Halde İşletmede Bulunmayan Kasa Mevcudu ve Ortaklardan Alacaklar

Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan kasa mevcudu ve ortaklardan alacaklar da kayıtlarda düzeltilebilecektir.

Böylelikle, bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri, 31.12.2022 tarihi itibarıyla düzenledikleri bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan kasa mevcudları ve işletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarları ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini 31.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltebilecekler, yani bu alacakları silebileceklerdir.

Bu kapsamda beyan edilen tutarlar üzerinden **yüzde 3 oranında** hesaplanan vergi, beyanname verme süresi içinde ödenecektir.

Ödenen bu vergiler, gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmez; beyan edilen tutarlar ve ödenen vergiler, kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmeyecektir. Bu fıkra uyarınca beyan edilen tutarlar nedeniyle ilave bir tarhiyat yapılmaz.

4. Yapılandırma Başvurusu ve Ödeme

Yapılandırma Kanunu'ndan yararlanmak isteyen borçluların;

- 31.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) ilgili idareye başvuruda bulunmaları,
- Hazine ve Maliye Bakanlığına, Ticaret Bakanlığına, Sosyal Güvenlik Kurumuna, İl özel idarelerine, belediyelere ve YİKOB'ara bağlı tahsil dairelerine ödenecek tutarların ilk taksitini 31.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil), diğer taksitlerini ise bu tarihi takip eden aylık dönemler halinde azami **kırk sekiz eşit taksitte** ödemeleri gerekmektedir.

Matrah ve vergi artırımının 31.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) bu maddede öngörülen şekilde yapılması, **hesaplanan veya artırılan gelir, kurumlar ve katma değer vergilerinin, peşin veya ilk taksiti yukarıda belirtilen sürelerde başlamak üzere aylık dönemler halinde azami on iki eşit taksitte bu Kanunda belirtilen şekilde ödenmesi şarttır.** Bu vergilerin bu Kanunda belirtilen şekilde ödenmemesi halinde, ödenmeyen vergi tutarları ilk taksit ödeme süresinin son günü vade kabul edilerek 6183 sayılı Kanununun 51. maddesine göre gecikme zammıyla birlikte takip ve tahsil edilir, ancak bu durumda matrah ve vergi artırımını hükümlerinden yararlanılamaz.

Hesaplanan tutarların tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödenmesi halinde katsayı uygulanmaz ve;

- Fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarların (bu Kanununun 4. maddesine göre hesaplanan gecikme faizi dahil) %90'ının tahsilinden vazgeçilir.
- 31.12.2022 tarihinden (bu tarih dahil) önce verilen idari para cezalarından %25 indirim yapılır.
- Yapılandırma sonucu ödenecek alacağın sadece fer'i alacaktan ibaret olması halinde fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutardan (bu Kanununun 7.maddesinin dördüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar hariç) %50 indirim yapılır.

Hesaplanan tutarların taksitle ödenmek istenmesi halinde, ilgili maddelerde yer alan hükümler saklı kalmak şartıyla borçluların başvuru sırasında on iki, on sekiz, yirmi dört, otuz altı veya kırk sekiz eşit taksitte ödeme seçeneklerinden birini tercih etmeleri şarttır. Tercih edilen taksit süresinden daha uzun bir sürede ödeme yapılamaz.

Hesaplanan tutarların taksitle yapılacak ödemelerinde ilgili maddelere göre belirlenen tutar;

- On iki eşit taksit için (1,09),
- On sekiz eşit taksit için (1,135),
- Yirmi dört eşit taksit için (1,18),
- Otuz altı eşit taksit için (1,27),
- Kırk sekiz eşit taksit için (1,36),

katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle aylık dönemler halinde ödenecek taksit tutarı hesaplanır. Bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan borçlulara tercih ettikleri taksit süresine uygun ödeme planı verilir. Ancak, tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması halinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir.

Saygılarımızla.

ERK Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik

Hizmetleri Ltd. Şti.

Mehmet ERKAN

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Ayrıntılı açıklamalar için bu sirkülerde yer alan ilgili mevzuata veya görüş için ERK YMM'ye başvurulmasında yarar bulunmaktadır.